

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

www.emu.ee
Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences
Majandus- ja sotsiaalinstituut
Institute of Economics and Social Sciences

Eesti Maaelu Arengukava 2007–2013 meetme 1.5.1 „Metsa majandusliku väärtuse parandamise investeeringutoetus“ rakendamistulemuste analüüs

IV taotlusvoor

Teostaja:

**Eesti maaelu arengukava 2007–2013 1., 3. ja 4.
telje püsihindaja
Maamajanduse uuringute ja analüüsi osakond
Majandus- ja sotsiaalinstituut
Eesti Maaülikool**

Tartu 2012

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. ANALÜÜSI METOODIKA.....	4
2. NELJANDA TAOTLUSVOORU VÄLJUNDID VÕRRELDES EELNEVATE TAOTLUSVOORUDEGA.....	5
3. MEETME 1.5.1 TOETUSE SAAJATE KATTUVUS MAK TEISTE MEETMETE TOETUSE SAAJATEGA	7
4. MEETME 1.5.1 SIHTTASEMETE TÄITUMINE	8
5. TOETUSE SAAJATE ETTEVÕTLUSVORM JA INVESTEERINGU LIIGID	9
6. INVESTEERINGUTE TEOSTAMINE.....	11
7. KOKKUVÕTE	13

SISSEJUHATUS

Eesti maaelu arengukava 2007–2013 (edaspidi MAK) esimese telje meetme 1.5.1 „Metsa majandusliku väärtuse parandamise investeeringutoetus“ (edaspidi meede 1.5.1) püsihindamist teostab Eesti Maaülikooli majandus- ja sotsiaalinstituut. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 86 lõike 1 kohaselt kehtestavad liikmesriigid püsihindamise süsteemi, mida vastavalt Põllumajandusministeeriumi volitusele teostab MAK raames Eesti Maaülikooli majandus- ja sotsiaalinstituut. Püsihindaja tegevus on määratletud põllumajandusministri 7. jaanuari 2009. a määrusega nr 3 „Eesti maaelu arengukava 2007–2013 seire ja hindamise kord“. Käesolev rakendusanalüüs on 2012. aasta hindamisplaani alusel teostatav uurimistöö.

Meede 1.5.1 kuulub MAK 1. telje meetmete hulka. Telg on suunatud põllumajanduse ja metsanduse konkurentsivõime parandamisele. Meede on ellukutsutud vajadusest edendada metsaomanike konkurentsivõimelist arengut, tõsta metsa tootmispotentsiaali ning majandamise tulusust. Samuti on meetme eesmärgiks metsaressursi mitmekülgne ja jätkusuutlik majandamine ning ulukikahjustuste ja taimahaiguste ennetamine.

Meetme 1.5.1 taotlusvoorud on olnud avatud neli korda:

- 1) 29.09. – 24.10.2008;
- 2) 31.08. – 25.09.2009;
- 3) 15.11. – 05.12.2010;
- 4) 03.10. – 17.10.2011.

Edaspidi nimetatakse vastavalt esimese, teise, kolmas ja neljas taotlusvoor.

Käesoleva rakendusanalüüsi eesmärgid on järgmised:

- 1) võrrelda nelja taotlusvooru tulemusi;
- 2) hinnata korduvtaotlejate osakaalu ja korduvtaotluste rahastamise tõenäosust;
- 3) analüüsida meetme 1.5.1 toetuse saajate kattuvust teiste MAK meetmete toetuse saajatega;
- 4) anda ülevaade toetatud tegevustest;
- 5) hinnata investeeringute elluviimise aktiivsust;
- 6) analüüsida toetuse saajate finantsmajanduslike näitajate võimalikke seoseid;
- 7) analüüsida meetme sihttasemete täituvuse tõenäosust.

Käesoleva rakendusanalüüsi koostas EMÜ majandus- ja sotsiaalinstituudi maamajanduse uuringute ja analüüsi osakonna analüütik Toomas Kangur.

1. ANALÜÜSI METOODIKA

Meetme 1.5.1 rakendusanalüüsi koostamisel kasutati toetuse taotlejate ja saajate andmeid seisuga 10. aprill 2012. aasta. Analüüsitavad andmed koosnesid SA Erametsakeskus (Sihtasutus Erametsakeskus) poolt esitatud Euroopa Komisjoni kohustuslikest väljundnäitajatest ja püsihindaja poolt kogutud siseriiklikest väljund- ja tulemusnäitajatest. Püsihindajate poolt kogutud näitajad pärinesid äriregistri andmebaasist.

Kogutud andmed on minevikulised, seega tuginetakse analüüsil faktilistele andmetele. Analüüs viidi läbi kabinetuuringuna. Täiendavat küsitlust ettevõtjate algandmete täiendamiseks ei teostatud.

Põhiliselt kasutatakse järgmisi grupeerimisi:

- 1) jaotamine taotlusvoorude alusel;
- 2) jaotamine toetuse saaja ettevõtlusvormi alusel;
- 3) esitatud, heakskiidetud ehk määratud ja väljamaksega taotlused;
- 4) toetuse saajad ja toetuse mittesaajad.

Analüüsis kasutatakse järgmisi lühendeid:

MAK – Eesti maaelu arengukava 2007–2013 rakendamisperiood;

MÜ – metsaühistu;

MTÜ – mittetulundusühing;

FIE – füüsilisest isikust ettevõtja;

AS – aktsiaselts;

OÜ – osaühing;

TÜ – tulundusühistu.

2. NELJANDA TAOTLUSVOORU VÄLJUNDID VÕRRELDES EELNEVATE TAOTLUSVOORUDEGA

Meede 1.5.1 pakub metsaomanikele võimalust investeerida toetuse abil oma metsandustegevuse konkurentsivõime parandamiseks. Metsaomanikud on esitanud toetuse saamiseks nelja vooruga kokku 2557 taotlust. Neljandasse taotlusvoorust esitati 654 taotlust kogusummas 4 322 758 eurot (tabel 1). Heakskiidu said 566 taotlust. Määratud toetuste summa oli kokku 2 722 350 eurot. Heakskiidetud taotluste osatähtsus nelja taotlusvoorust kokkuvõttena oli 63,1%. Seda mõjutas oluliselt esimese taotlusvoorust heakskiidetud taotluste osatähtsus 27,1%. Järgnevates voorudes oli heakskiidu osatähtsus suurem – vahemikus 69,0-86,5%.

Tabel 1. Toetuse taotlemine ja määramine taotlusvoorude lõikes

Taotlusvoor	Esitatud taotluste arv	Taotletud toetuse summa kokku, eurot	Taotletud keskmine toetuse summa, eurot	Heakskiidetud taotluste arv	Määratud toetuse summa kokku, eurot	Määratud keskmine toetuse summa, eurot	Heakskiidetud taotluste osatähtsus taotluste arvust
I taotlusvoor	748	7 535 211	10 074	203	4 333 651	21 348	27,1%
II taotlusvoor	545	3 035 113	5 569	376	2 208 689	5 874	69,0%
III taotlusvoor	610	3 763 702	6 170	469	2 280 825	4 863	76,9%
IV taotlusvoor	654	4 322 758	6 610	566	2 722 350	4 810	86,5%
KOKKU	2 557	18 656 784	7 296	1 614	11 545 516	7 153	63,1%

Neljanda taotlusvoorust keskmine määratud toetuse summa oli 4 810, mis on 4,4 korda väiksem kui esimese taotlusvoorust keskmine vastav näitaja. Esimene taotlusvoor oli teistest erinev selle poolest, et esimeses voorus oli toetuse taotlemine eriti aktiivne (kokku 748 taotlust). Taotluste hindamise käigus said esimeses voorus toetust eelkõige suuremad projektid, mille tulemusena jätkus eelarvet vaid 27,1% taotluste heakskiitmiseks. Seejuures oli esimeses voorus suhteliselt suur äriühingutest taotlejate osakaal, kelle keskmine taotletav toetuse summa oli kolm korda kõrgem ülejäänud taotlejate omast.

Korduvtaotlemine

Neljas taotlusvoorust esitati 1957 taotleja poolt kokku 2557 taotlust, millest 600 olid kordustaotlused. Korduvalt toetust taotlenud taotlejate osakaal varieerus voorude lõikes 34-36%.

Kokku 17,1%-le toetuse saajatest on määratud toetus mitmes voorus (tabel 2). Keskmiselt on heakskiidetud 1,24 taotlust ühe toetuse saaja kohta, kuid MTÜ-de ja TÜ-de puhul on see näitaja 2,16, osühingute ja aktsiaseltside puhul 1,66. Neljanda voorust 566-st toetuse saajast 156 (27,6%) olid saanud toetust ka eelnevates voorudes.

Neljandas taotlusvoorust said oma taotlusele heakskiidu 66,7% kordustaotlejatest, sama voorust taotluste keskmine heakskiit oli 86,5%.

Tabel 2. Korduvtaotluste osakaal toetuse taotlejate ja saajate hulgas

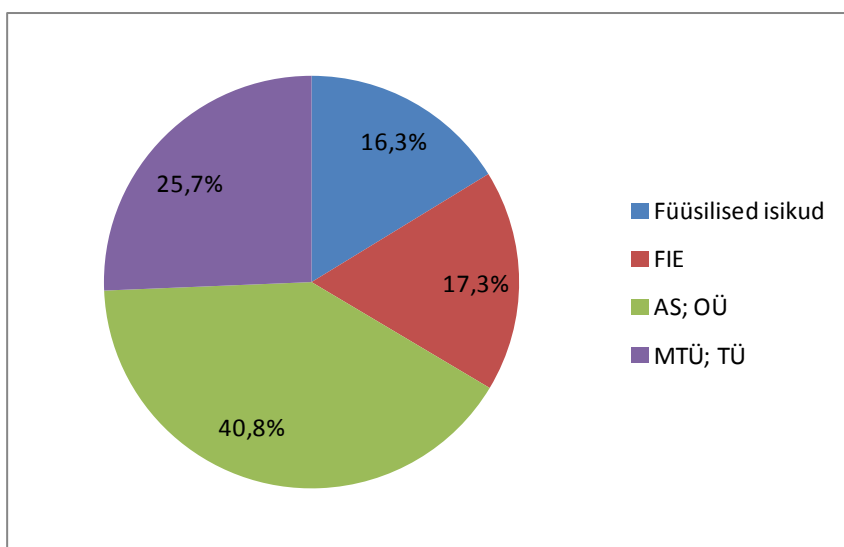
Taotlusvoor	Toetuse taotlejad			Toetuse saajad		
	Toetuse taotlejate arv	Korduvalt toetust taotlenud toetuse taotlejate arv	Korduvtaotlejate osakaal toetuse taotlejatest	Toetuse saajate arv	Korduvalt toetust saanud toetuse saajate arv	Korduvalt toetust saanud toetuse saajate osakaal kõigist toetuse saajatest
I taotlusvoor	747	1	X	203	X	X
II taotlusvoor	545	187	34,3%	376	44	11,7%
III taotlusvoor	610	178	29,2%	469	111	23,7%
IV taotlusvoor	647	234	36,2%	566	156	27,6%
KOKKU erinevaid isikuid	1 957	433	22,1%	1 303	223	17,1%

Toetuse saajate ettevõtlusvorm

Toetuse saajatest olid 63,3% füüsilised isikud, 20,4% FIE-d ja 13,9% osahingud ja aktsiaseltsid (tabel 3). Nelja taotlusvooriga määratud toetuse summast määrati füüsilistele isikutele 16,3%, FIE-le 17,3% (joonis 1).

Tabel 3. Toetuse saajate jagunemine ettevõtlusvormi alusel

Taotlusvoor	Toetuse saajate arv	...sh Füüsilised isikud		...sh FIE		...sh AS; OÜ		...sh MTÜ ja TÜ	
		arv	osakaal	arv	osakaal	arv	osakaal	arv	osakaal
I taotlusvoor	203	92	45,3%	53	26,1%	53	26,1%	5	2,5%
II taotlusvoor	376	228	60,6%	71	18,9%	61	16,2%	16	4,3%
III taotlusvoor	469	249	53,1%	111	23,7%	87	18,6%	22	4,7%
IV taotlusvoor	566	357	63,1%	86	15,2%	99	17,5%	24	4,2%
KOKKU erinevaid isikuid	1303	825	63,3%	266	20,4%	181	13,9%	31	2,4%

Joonis 1. Määratud toetuse summa jagunemine toetuse saaja ettevõtlusvormi alusel

3. MEETME 1.5.1 TOETUSE SAAJATE KATTUVUS MAK TEISTE MEETMETE TOETUSE SAAJATEGA

Meetme 1.5.1 alusel on toetust saanud 1303 erinevat isikut. Nendest 98 (7,5%) on lisaks 1.5.1 toetusele saanud toetust veel ühest MAK meetmest ning 24 (1,8%) on saanud toetust veel kahest teisest MAK meetmest (tabel 4). Lisaks on 14 meetme 1.5.1 toetuse saajat saanud toetust 3–5 teisest MAK meetmest.

Tabel 4. Meetme 1.5.1 toetuse saajad, kes on lisaks meetmele 1.5.1 saanud toetust veel ühest või mitmest MAK meetmest

Meetmete arv millest 1.5.1 toetuse saaja on saanud toetust lisaks meetmele 1.5.1	1	2	3	4	5
1.5.1 toetuse saajate arv kes on saanud toetust vastavast hulgast teistest MAK meetmetest	98	24	9	4	1

Meetme 1.5.1 toetuse saajad on kokku 194 korral saanud toetust veel mõnest teisestki MAK meetmest – seejuures 52 korral on saadud toetust meetmest 1.5.3 ja 12 korral meetmest 1.5.2 (tabel 5). 28 meetme 1.5.1 toetuse saajat on saanud toetust meetmest 1.4.1 ja 22 on saanud toetust meetmest 1.8.

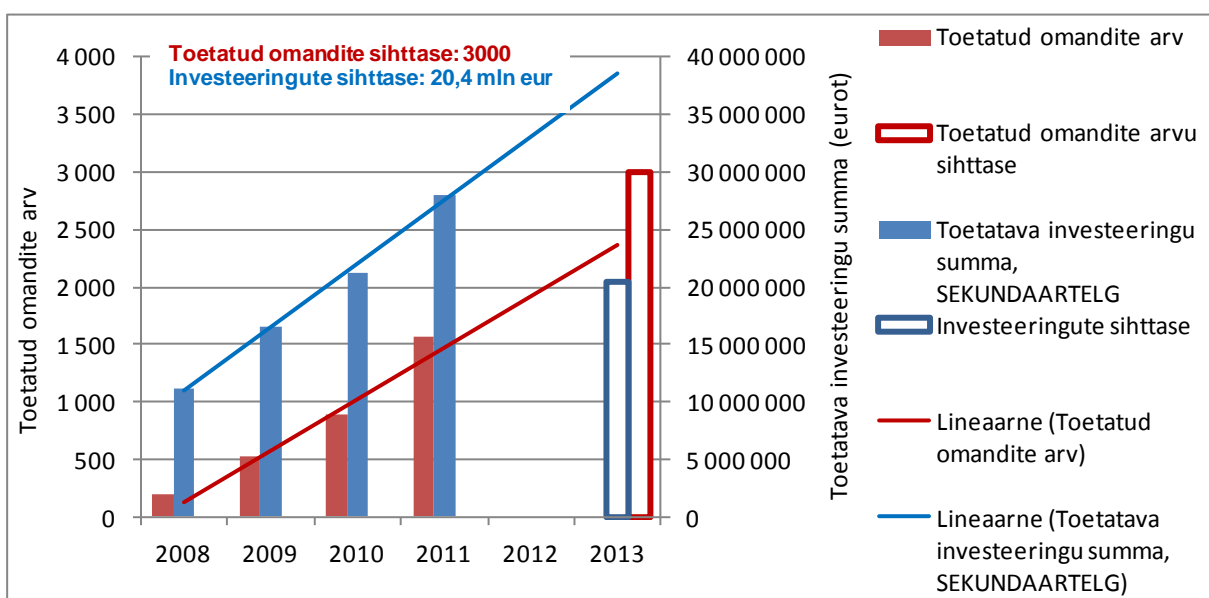
Tabel 5. Meetmed millest meetme 1.5.1 toetuse saajad on saanud toetust lisaks meetmele 1.5.1

Meede	1.5.3	1.3.1	1.4.1	1.8	3.1	1.5.2	4.3	1.2	1.4.2	1.4.3	3.2	4.1	1.1.1	Kokku
Vastavast meetmest toetust saanud meetme 1.5.1 toetuse saajate arv	52	38	28	22	13	12	10	4	4	4	3	3	1	194

Kokkuvõttes saab väita, et meetme 1.5.1 toetuse saajate kattuvus MAK teiste meetmete toetuse saajatega on suhteliselt väike. Meetme 1.5.1 toetuse saajatest 10,4% (136 toetuse saajat 1303-st) on saanud toetust mõne teise MAK meetme alusel. Kõigi MAK meetmete toetuse saajate vastav näitaja on 29,2%.

4. MEETME 1.5.1 SIHTTASEMETE TÄITUMINE

Meetme eesmärgipärase rakendamise hindamise üheks meetodiks on meetme sihttasemete eeldatava täitumise jälgimine. Ühtlasi annab see tagasiside vajadusest teha muudatusi meetme eesmärkide täitmiseks. MAK-is on seatud sihttasemeks, et programmiperioodi jooksul toetatud omandite arv peab olema 3000. SA Erametsakeskus andmetel on 10.04.2012 seisuga toetatud omandite arv 1571 (kinnistute omanikud, sh metsaühistu liikmed, kelle metsamaad on toetatud). See moodustab 52,4% sihttasemest (joonis 2). Toimunud on neli taotlusvooru ning eeldatavasti avatakse veel kaks või kolm vooru. Alates 2012. aastast ei saa toetust taotleda suurema metsatehnika, nagu traktor ja selle rippesse paigaldatavad seadeldised jms ostuks. See eelarveliste vahendite vähesusest tingitud muudatus võib mõnevõrra kahandada toetuse taotlejate üldarvu, kuid aitab püsihindaja hinnangul kaasa toetatud omandite sihttaseme saavutamisele.

Joonis 2. Toetatud omandite arvu ja toetatava investeeringu summa sihttasemete täitumine

Toetatud projektide investeeringute sihttasemeks on 20,4 mln eurot. Nelja taotlusvooru heakskiidetud projektide toetatava investeeringu summa kokku oli 28,0 mln eurot ja soovitud sihttase on saavutatud. Määratud toetuse summa moodustab 41,2% toetatava investeeringu kogusummast.

MAK-is on sätestatud sihttasemeks, et metsa tootmispotentsiaali tõstmiseks ja väärtuse suurendamiseks toetatud tegevustega peab programmiperioodi lõpuks olema kaetud 30 000 ha metsamaad. Seisuga 10.04.2012 oli toetusega hõlmatud metsamaa pindala 21 625 hektarit (hooldusraie, laasimine, metsa uuendamine), mis moodustab 72,1% sihttasemest. **Toetusega hõlmatud metsamaa pindala sihttase on saavutatav.**

5. TOETUSE SAAJATE ETTEVÕTLUSVORM JA INVESTEERINGU LIIGID

Järgnevalt on analüüsitud, mis liiki tegevustele on toetust määratud ning investeeringu seoseid toetuse saaja ettevõtlusvormiga. Ettevõtlusvorm määrati vastavalt toetuse taotlusel esitatud andmetele: füüsiline isik, FIE, AS, OÜ, MTÜ ja TÜ.

Investeeringute liigitamisel kasutatakse järgmist jaotust:

- 1) hooldamine ja laasimine;
- 2) metsatehnika soetamine;
- 3) kahjustuste ennetamine;
- 4) uuendamine ja istutamine;
- 5) metsatarviku soetamine.

Nelja taotlusvooruga määrati toetus 2 249 tegevuse elluviimiseks (tabel 6). Kõige sagedamini (1518 korral) määrati toetus metsa hooldamiseks ja laasimiseks. Järgnevad metsatehnika soetamine 310 ning metsakahjustuste ennetamine 205 tegevusega. Määratud toetuse summat analüüsides näeme, et metsatehnika soetamiseks määratud summa ületab kõigi teiste tegevuste näitajaid märkimisväärselt. Samuti on määratud toetuse summa tegevuse kohta metsatehnika soetamisel 4,6 korda kõrgem kõigi tegevuste keskmisest näitajast (5 134 eurot).

Tabel 6. Toetatud tegevused taotlusvoorude lõikes

Näitaja		Hooldamine ja laasimine	Kahjustuste ennetamine	Metsatarviku soetamine	Metsatehnika soetamine	Uuendamine ja istutamine	Tegevused kokku
Toetatud tegevuste arv	I voor	194	72	31	181	42	520
	II voor	338	54	29	57	25	503
	III voor	441	34	30	41	18	564
	IV voor	545	45	28	31	13	662
	KOKKU	1 518	205	118	310	98	2 249
Määratud toetuse summa, eurot	I voor	494 185	203 812	20 869	3 565 885	48 901	4 333 651
	II voor	907 246	165 592	6 106	1 085 855	43 890	2 208 689
	III voor	879 033	133 148	11 813	1 231 891	24 940	2 280 825
	IV voor	1 089 571	145 752	57 118	1 421 903	8 007	2 722 350
	KOKKU	3 370 035	648 304	95 906	7 305 534	125 738	11 545 516
Keskmise määratud toetuse summa tegevuse kohta	I voor	2 547	2 831	673	19 701	1 164	8 334
	II voor	2 684	3 067	211	19 050	1 756	4 391
	III voor	1 993	3 916	394	30 046	1 386	4 044
	IV voor	1 999	3 239	2 040	45 868	616	4 112
	KOKKU	2 220	3 162	813	23 566	1 283	5 134

Toetuse saajatest 83,7% (1 091) on füüsilised isikud ja FIE-d. Äriühinguid ning MTÜ-sid on toetuse saajate hulgas kokku 16,3%. Määratud toetuse summast langeb aga viimaste arvele

66,5% (tabel 7). Keskmise määratud toetuse summa metsatehnika soetamisel on füüsiliste isikute ja FIE-de puhul märkimisväärselt väiksem kui teiste taotlejate puhul.

Toetuse saajatest 323 (24,8%) investeerivad mitmesse tegevusse. Need toetuse saajad, kellele on määratud toetus ainult ühte liiki tegevuse elluviimiseks, on enamasti hooldamise ja laasimise teostajad.

Tabel 7. Määratud toetuse summad ettevõtlusvormi ja toetatud tegevuste lõikes, eurot

Näitaja		Hooldamine ja laasimine	Kahjustuste ennetamine	Metsatarviku soetamine	Metsa- tehnika soetamine	Uuenda- mine ja istutamine	Tegevused kokku
Toetatud tegevuste arv	FIE	254	34	20	58	12	378
	Füüsiline isik	801	75	30	108	32	1046
	AS; OÜ	173	39	31	65	28	336
	MTÜ; TÜ	25	13	18	23	7	86
	KOKKU	1253	161	99	254	79	1846
Määratud toetuse summa, eurot	FIE	382 075	60 795	4 741	1 531 802	16 261	1 995 673
	Füüsiline isik	960 541	247 515	6 728	627 373	35 148	1 877 306
	AS; OÜ	1 099 749	144 487	66 097	3 333 889	66 535	4 710 757
	MTÜ; TÜ	927 670	195 507	18 339	1 812 470	7 794	2 961 780
	KOKKU	3 370 035	648 304	95 906	7 305 534	125 738	11 545 516
Keskmise määratud toetuse summa tegevuse kohta	FIE	1 504	1 788	237	26 410	1 355	5 280
	Füüsiline isik	1 199	3 300	224	5 809	1 098	1 795
	AS; OÜ	6 357	3 705	2 132	51 291	2 376	14 020
	MTÜ; TÜ	37 107	15 039	1 019	78 803	1 113	34 439
	KOKKU	2 690	4 027	969	28 762	1 592	6 254

Määratud toetuse summa kokku on 11,5 mln eurot. Sellest 66,5% on määratud äriühingutele ja MTÜ-dele. Äriühingud ja MTÜ-d teevad keskmiselt 6,7 korda suuremaid investeeringuid võrreldes füüsiliste isikutega ja FIE-dega.

Kokkuvõttes näeme, et kõige suurem osa määratud toetusest kasutatakse metsatehnika soetamiseks. Kõige sagedamini teostatavateks tegevusteks kõikide ettevõtlusvormide puhul on metsa hooldamine ja laasimine. Äriühingud ja MTÜ-d moodustavad toetuse saajate arvust vaid 16,3%, kuid neile määratud toetuse summa moodustab 66,5% kogu määratud toetuse summast. Märkimisväärne on asjaolu, et kui kõigist toetuse saajatest moodustavad füüsilised isikud ja FIE-d 83,7%, siis metsatehnika soetamise toetuse saajatest moodustavad nad vaid 29,6%.

6. INVESTEERINGUTE TEOSTAMINE

Kõigi toimunud taotlusvoorude määratud toetuse summast (11,5 mln eurot) on seisuga 10.04.2012 välja makstud 5,9 mln eurot, mis moodustab 50,9% määratud toetusest (tabel 8). Seejuures esimese taotlusvooruga määratud toetuse summast oli samaks ajaks välja makstud 87,5%. Arvestades, et esimese vooru investeeringute tegemise tähtaeg lõppes 2011. aasta märtsis, siis ei saa väljamaksete protsenti lugeda heaks.

Tabel 8. Toetuste väljamaksmine taotlusvoorude lõikes

Taotlusvoor	Heakskiidetud taotluste arv	Osaliselt või täielikult väljamakstud projektide arv	Väljamakstud toetussumma, eurot	Väljamakstud toetussumma osatähtsus määratud toetussummast, %	Teostatud ja väljamakstud investeeringute omafinantseeringu osatähtsus, %
I taotlusvoor	203	190	3 791 197	87,5%	61,4%
II taotlusvoor	376	227	1 192 751	54,0%	56,3%
III taotlusvoor	469	188	892 959	39,2%	51,4%
IV taotlusvoor	566	0	0	0,0%	0,0%
KOKKU	1 614	605	5 876 907	50,9%	59,2%

Toetust saanud 1614 taotlusest on osalise või täieliku väljamakse saanud 605 (37,5% taotlustest). Nendest 370-l (40,9%) moodustab väljamakstud toetuse summa rohkem kui 85% määratud toetuse summast – käesoleva analüüsi kontekstis arvestatakse sellised taotlused täielikult realiseeritud investimisprojektideks. Kiiremini teostatakse ja makstakse välja metsatehnika soetamisega seotud projektid, mis on ühtlasi ka suuremad investeeringud. Esimese, teise ja kolmanda taotlusvooruga toetuse saajate keskmine määratud toetuse summa oli 8 419 eurot. Seejuures nendel projektidel, millest vähemalt 85% on juba välja makstud, on keskmine määratud toetuse summa 12 753 eurot. Kui kõigist toetatud tegevustest moodustab metsatehnika soetamine 13,8%, siis täielikult realiseeritud projektide juures on see näitaja 63,2%.

Alljärgnevas analüüsis võrreldakse osalise või täieliku väljamakse saanud toetuse saajate majandusnäitajaid nende toetuse saajate tulemustega, kellele ei ole seisuga 10.04.2012 väljamakset tehtud. Analüüsitakse vastava segmendi 2008.–2010. aasta majandusnäitajaid ning uuritakse, kas investeeringu elluviimine ja väljamakse on mõjutanud toetuse saajate ettevõtlustulemusi. Väljamakse on saanud kokku 521 erinevat toetuse saajat. Analüüsiks vajalikud majandusnäitajad olid seejuures kõigi kolme vaatlusaluse aasta kohta kättesaadavad 85 ettevõtja puhul, kelle tulemuste alusel tehti järeldused üldkogumi suhtes. Väljamakset ei ole tehtud 782 ettevõtjale. Analüüsiks vajalikud näitajad olid kõigi kolme vaatlusaluse aasta kohta kättesaadavad nendest 67 ettevõtja kohta.

Analüüsist selgus, et väljamakse saanud ettevõtjad on ülejäänud toetuse saajatest suuremad nii müügitulu kui ka omakapitali poolest (tabel 9). Kohustuste ja aktiva suhtarvu ehk võlakordaja võrdlusest selgub, et väljamakse saanud ettevõtjad on varasid suuremas ulatuses võõrvahendite abil soetanud kui toetuse saajad, kes ei ole veel toetuse väljamakset saanud. Toetuse saajate võlakordaja on madal, mis võimaldab ettevõtjatel veelgi enam võõrvahendite abil investeerida.

Teostatud investeeringutel on olnud positiivne mõju omakapitali rentablusele ja puhaskasumi suurenemisele.

Tabel 9. Väljamakse saanud ja mittesaanud toetuse saajate majandusnäitajate analüüs

Näitaja		2008	2009	2010	Keskmine muutus, % aastas
Toetuse saajad, kes on saanud väljamakse seisuga 10.04.2012	Keskmine müügitulu, eurot	553 792	389 074	677 903	10,6%
	Keskmine puhaskasum, eurot	102 728	29 792	173 755	30,1%
	Keskmine omakapitali rentablus	0,09	0,03	0,13	20,7%
	Keskmine võlakordaja	0,34	0,34	0,33	-1,2%
	Keskmsed kohustused, eurot	587 341	619 031	658 057	5,8%
	Keskmine omakapital, eurot	1 165 177	1 190 647	1 353 420	7,8%
Toetuse saajad, kes ei ole saanud väljamakset seisuga 10.04.2012	Keskmine müügitulu, eurot	250 973	237 227	286 611	6,9%
	Keskmine puhaskasum, eurot	39 340	13 173	60 996	24,5%
	Keskmine omakapitali rentablus	0,06	0,02	0,07	9,7%
	Keskmine võlakordaja	0,27	0,25	0,26	-1,4%
	Keskmsed kohustused, eurot	229 461	235 589	284 673	11,4%
	Keskmine omakapital, eurot	635 848	712 509	819 674	13,5%

Investeeringute teostamise analüüsi tulemusi kokku võttes saab öelda, et väljamaksed on toimunud ootuspärasel tempos, sest investeerimisotsuseid mõjutas majanduslangus. Seisuga 10.04.2012 on välja makstud 50,9% määratud toetuse summast ning väljamakse on saanud 37,5% heakskiidetud taotlustest. Investeeringud on kiiremini ellu viinud suurema müügituluga ettevõtjad, kellel on ühtlasi paremad majandusnäitajad kui need toetuse saajad, kes ei ole veel toetuse väljamakset saanud. Investeeringute elluviimise kiirus sõltub tegevuse liigist – kiiremini teostatakse ja makstakse välja metsatehnika soetamisega seotud projektid, mis on ühtlasi ka suuremad investeeringud. Püsihindaja on seisukohal, et teostatud investeeringutel on olnud positiivne mõju ettevõtjate omakapitali rentablusele ja puhaskasumi suurenemisele.

7. KOKKUVÕTE

Käesoleva rakendusanalüüsi eesmärgiks oli võrrelda meetme 1.5.1 neljanda taotlusvooru toetuse määramise tulemusi varasematega ja hinnata toetuse saajate majandusnäitajaid ning investeeringute elluviimise aktiivsust. Samuti analüüsiti meetme sihttasemete saavutamise tõenäosust.

Neljandas taotlusvoorus esitati 654 toetuse taotlust, neist kiideti heaks 566 taotlust. Neljanda taotlusvooru keskmine määratud toetuse summa oli 4 810, mis on 4,4 korda väiksem kui esimese taotlusvooru keskmine vastav näitaja. Neljandas taotlusvoorus said oma taotlusele heakskiidu 66,7% kordustaotlejatest, sama vooru kõigi taotluste keskmine heakskiit oli 86,5%. Neljanda taotlusvooru toetuse saajatest 27,6% olid saanud toetust ka eelnevatest voorudest. Kokku 17,1%-le toetuse saajatest on määratud toetus mitmes voorus. Keskmisest märkimisväärselt suurem on heakskiidetud taotluste arv ühe toetuse saaja kohta äriühingutel ja MTÜ-del. Selleks, et toetused ei koonduks samade isikute kätte, soovitame taotluste hindamisel eelistada meetme alusel esmakordselt toetust taotlemaid isikuid.

Meetme 1.5.1 toetuse saajate kattuvus MAK teiste meetmete toetuse saajatega on suhteliselt väike. Meetme 1.5.1 toetuse saajatest on 10,4% saanud toetust mõne teise MAK meetme alusel, samas kui kõigi MAK meetmete toetuse saajate vastav näitaja on 29,2%.

MAK-is meetmele seatud sihttasemete analüüsist näeme, et meetme rakendamisel on toetusega hõlmatud vähem omandeid kui planeeritud. Alates 2012. aastast ei saa toetust taotleda suurema metsatehnika, nagu traktor ja selle rippesse paigaldatavad seadeldised jms ostuks. See eelarveliste vahendite vähesusest tingitud muudatus võib mõnevõrra kahandada toetuse taotlejate üldarvu, kuid aitab püsihindaja hinnangul kaasa toetatud omandite sihttaseme saavutamisele. Toetusega hõlmatud metsamaa pindala sihttase on saavutatav.

Kõige suurem osa määratud toetusest kasutatakse metsatehnika soetamiseks. Kõige sagedamini teostatavateks tegevusteks kõikide ettevõtlusvormide puhul on metsa hooldamine ja laasimine. Äriühingud ja MTÜ-d moodustavad toetuse saajate arvust vaid 16,3%, kuid neile määratud toetuse summa moodustab 66,5% kogu määratud toetuse summast. Märkimisväärne on asjaolu, et kui kõigist toetuse saajatest moodustavad füüsilised isikud ja FIE-d 83,7%, siis metsatehnika soetamise toetuse saajatest moodustavad nad vaid 29,6%.

Seisuga 10.04.2012 on välja makstud 50,9% määratud toetuse summast ning väljamakse on saanud 37,5% heakskiidetud taotlustest. Investeeringud on kiiremini ellu viinud suurema müügituluga ettevõtjad, kellel on ühtlasi paremad majandusnäitajad kui investeeringuid hiljem alustanud toetuse saajatel. Investeeringute elluviimise kiirus sõltub tegevuse liigist – kiiremini teostatakse ja makstakse välja metsatehnika soetamisega seotud projektid, mis on ühtlasi ka suuremad investeeringud. Püsihindaja on seisukohal, et teostatud investeeringutel on olnud positiivne mõju ettevõtjate omakapitali rentaablusele ja puhaskasumi suurenemisele. Toetuse saajate majandusnäitajate analüüsi tulemusi kokku võttes saame väita, et meetme 1.5.1 toetuse saajad on majanduslanguse kontekstis hästi toime tulnud ettevõtjad, kes on investeerinud riske arvestades.

Meetme senine rakendamine on olnud eesmärgipärane.